

2022 Jaarverslag IJsselHospices

20

22

Jaarverslag 2022

IJsselHospices

Voorwoord

Dit is de eerste uitgave van het jaarverslag van Stichting IJsselHospices. De stichting werd in 2019 opgericht en vormt het bestuur over de stichtingen IJsselThuis, IJsselOever en IJsselPolder.

Drie hospices

Het jaar 2022 is het eerste volle jaar dat het jongste hospice van deze drie een heel jaar operationeel was en hierdoor is het voor het eerst goed mogelijk te inventariseren hoe de drie hospices naast en met elkaar gedijen. Daarom is er nu voor gekozen de jaarverslagen van de drie hospices te bundelen.

Stichting IJsselHospices werd opgericht met als doel de genoemde hospices te besturen toen IJsselPolder nog in ontwikkeling was.

Hospicezorg dicht bij huis

De hospices IJsselOever (Capelle aan den IJssel) en IJsselPolder (Rotterdam-Ommoord) werden opgericht om in het gebied waaruit de bewoners van hospice IJsselThuis (Nieuwerkerk aan den IJssel) afkomstig waren, hospicezorg dicht bij huis beschikbaar te stellen. Met een blik op 2022 is het mogelijk te beoordelen in hoeverre deze opzet is geslaagd. Gelukkig dat aan het begin van 2022 de coronapandemie geëindigd was, zodat de hospices weer hun gewone wijze van werken konden toepassen.

De inhoud van dit jaarverslag

In dit jaarverslag zijn verslagen opgenomen van de zorgcoördinatoren van elk hospice en cijfers die betrekking hebben op de financiën, het aantal bewoners en de omvang van de vrijwilligersgroep die de kern vormt van onze hospices. In het verslag van het bestuur worden deze cijfers toegelicht.

In een redactionele bijdrage wordt aandacht gegeven aan de cursus *Werken vanuit de Bedoeling*, die veel van onze vrijwilligers in 2022 hebben gevolgd en die een goede indruk geeft van de dynamiek waar onze vrijwilligers elke dag mee te maken hebben.

Jaarverslag 2022 | IJsselHospices

door George Henkens, voorzitter bestuur IJsselHospices

1. De groei vanuit één hospice naar drie hospices

In 2015 constateerde het bestuur van Hospice IJsselThuis dat het noodzakelijk was iets te doen aan het verkorten van de wachtlijst. IJsselThuis bestond in dat jaar tien jaar en beschikte over vier kamers. Het huis was gebouwd voor drie kamers, maar door een interne verbouwing waren vier bewonerskamers ontstaan. In 2016 werden er in IJsselThuis 59 bewoners verzorgd en werd aan 25 personen palliatieve zorg aan huis verleend. Door het starten van een hospice in Capelle aan den IJssel (eind 2017) en door samenwerking met de stichting Vrijwilligers Terminale Zorg in Capelle aan den IJssel, hoopte het bestuur de wachtlijsten te verkorten. Maar dat was niet zonder angst dat de komst van IJsselOever wellicht tot leegloop van IJsselThuis zou leiden. Die vrees bleek ongegrond. IJsselOever had in het eerste volledige jaar 2018 al 50 bewoners, terwijl er in IJsselThuis ook 50 bewoners waren. De thuisinzetten bleven op peil met 28 door IJsselOever en 26 door IJsselThuis.

Wachtlijsten bleven

Echter: de wachtlijsten bleven en daarnaast werd geconstateerd dat er in de hospices veel bewoners waren die uit Rotterdam-Ommoord kwamen. Daarom werd in april 2021 gestart met Hospice IJsselPolder. In 2022 waren de bewonerscijfers als volgt: IJsselThuis 52, IJsselOever 73 en IJsselPolder 54. Een totaal van 179 bewoners. De thuisinzet in 2022 was voor IJsselThuis 10 en IJsselOever 14. IJsselPolder levert geen thuisinzet. Voor wat betreft de thuisinzet constateren we ongeveer een halvering ten opzichte van 2018. Deze verminderde thuisinzet zal zeker een gevolg zijn van het feit dat nu veel meer hospicebedden beschikbaar zijn. Landelijk is de trend ook zichtbaar. De thuisinzet wordt minder en de hospice-opname stijgt.

Gelijktijdig met IJsselPolder ging in Moerkapelle óók een hospice (geen onderdeel van IJsselHospices) van start met vier kamers. Hier richt men zich vooral op bewoners ten noorden van de snelweg A12.

De conclusie van deze cijfers kan niet anders zijn dan dat het in 2016 ingezette beleid meer dan geslaagd is.

2. Intake en verblijfsduur

Het uitgangspunt bij de intake van bewoners is dat de meest schrijnende gevallen worden opgenomen. Een bewonersgetal van 48 op jaarbasis bij een hospice met vier bedden, betekent dat bewoners gemiddeld vier weken in het hospice verblijven. Daarbinnen is er een grote variatie: van overlijden een dag na opname tot een verblijf van meer dan drie maanden. In beginsel is het niet de bedoeling dat bewoners na drie maanden nog in het hospice verblijven. Er is actieve

monitoring van de levensverwachting van de bewoner. Het hospice is bedoeld als plaats om de laatste levensfase door te brengen. Het feit dat de hospices ruim 50 bewoners per jaar opnemen, geeft aan dat deze selectie goed werkt en ook bij de drie hospices vergelijkbaar is. Het is voor een goede financiële positie van de hospices ook noodzakelijk dat er op jaarbasis minstens 50 bewoners per hospice zijn, omdat de subsidie vanuit het Ministerie van VWS gebaseerd is op het aantal bewoners per jaar en niet op de duur van het verblijf.

3. Synergie door drie hospices

Het bestuur heeft de hospices volkomen gelijk georganiseerd en de staf is eveneens bij elk hospice gelijk in omvang. Hierdoor is het mogelijk dat de staf gemakkelijk kan assisteren bij de zusterhospices. Dat was in 2022 regelmatig nodig door personele fluctuaties in de staf van IJsselThuis.

Bij het van start gaan van IJsselPolder zijn daar zorgcoördinatoren in dienst getreden die een verleden hadden in hospice IJsselOever en IJsselThuis. Dit heeft er sterk toe bijgedragen dat de werkwijze in de hospices ook werkelijk vergelijkbaar is, met maar kleine verschillen. Zo wordt in IJsselOever en IJsselPolder in het hospice gekookt en dat is bij IJsselThuis niet het geval.

Opleiding

De opleiding van nieuwe vrijwilligers gebeurt niet per locatie, maar in een cursus voor nieuwe vrijwilligers van alle drie de hospices. De cursus wordt gegeven door één van de zorgcoördinatoren. Het gevolg hiervan is dat een cursus veel sneller vol is en eerder van start kan gaan. Bovendien leren vrijwilligers van de hospices elkaar kennen en dat is positief voor het gevoel een onderdeel te zijn van IJsselHospices.

De procedures die binnen de hospices moeten worden gevolgd, zijn bij alle hospices gelijk en worden thans ontwikkeld langs de maatstaf van het Kwaliteitskompas van de VTPZ, de landelijke vereniging van hospices.

Samenwerking

De samenwerking en de collegialiteit tussen de hospices is bijzonder goed, waarbij toch de eigen identiteit mag en moet blijven bestaan. Het gevoel dat men een onmisbaar onderdeel is van het eigen hospice is heel belangrijk. De schaal van IJsselHospices met zo'n 180 vrijwilligers, is hooguit goed voor de spirit die uitgaat van het idee dat er zoveel mensen in je buurt wonen die net als jij dit werk omarmen. In 2021 werd een vrijwilligersbijeenkomst gehouden voor alle vrijwilligers van IJsselHospices. Dit bleek geen succes, het werd als te massaal ervaren. Nu worden vrijwilligersbijeenkomsten als regel weer per hospice georganiseerd.

4. Professionele inzet

Binnen de organisatiestructuur van de hospices was er sinds de jaren van IJsselThuis altijd een manager en waren er enkele zorgcoördinatoren, in 2016 tezamen 1,8 fte.

De nieuwe opgerichte hospices kregen, zoals gezegd, dezelfde organisatie, waarbij de managementtaken voor de drie hospices in één persoon waren verenigd.

In 2022 viel de manager wegens ziekte uit en werden haar werkzaamheden verdeeld over het bestuur en de zorgcoördinatoren. Deze werkwijze werd door ieder als positief ervaren. Nadat bleek dat de manager niet meer terug zou komen, werd daarom in 2023 besloten te gaan werken zonder manager.

Voor 2023 is hierdoor de professionele contractduur per hospice 54 uur. Dat is $54/36 = 1,5$ fte.

5. Bestuur stichting IJsselHospices

In 2016 bestond het bestuur uit vijf personen. Zij bestuurden Hospice IJsselThuis.

Begin 2022 bestond het bestuur uit vier personen. De omvang van het werk van het bestuur was evenwel veel groter geworden.

In 2021 was een nieuwe penningmeester in het bestuur opgenomen, die de werkzaamheden van de zittende penningmeester geleidelijk aan kon overnemen. Daarbij moet worden bedacht dat aan het begin van 2022 nog substantiële bedragen uit fondswerving nodig waren om de eerste twee jaar van IJsselPolder te financieren. Het voornemen is dat medio 2023 penningmeester Cor van Marle na 12,5 jaar zal terugtreden, wanneer de fusie van IJsselOever en VTZ heeft plaatsgevonden.

Ter versterking zijn in 2022 drie nieuwe bestuursleden toegetreden. Dit betekent dat medio 2023 het bestuur uit zes personen zal bestaan.

Bericht van overlijden

Bij het samenstellen van dit jaarverslag bereikte ons het bericht dat Hilda van den Oosterkamp, één van de drie nieuwe bestuursleden, op 28 juni 2023 is overleden. IJsselHospices verloor hiermee een veelbelovend en bevlogen bestuurslid.

5. Vrijwilligers

Toen in 2016 werd nagedacht over het vergroten van de capaciteit van IJsselThuis door het aantal kamers van het hospice te vergroten, was (in retrospectief) onvoldoende oog voor de druk die dit zou geven op de vrijwilligers die in die tijd vrijwel zonder uitzondering uit Nieuwerkerk aan den IJssel kwamen.

Het opzetten van andere hospices heeft niet alleen het voordeel dat mensen dicht bij huis over een hospice kunnen beschikken, maar ook dat er een geheel nieuwe groep vrijwilligers aangetrokken kon worden. Elk van de hospices wordt echt gedragen door de mensen uit de omgeving waar het hospice staat. Dit is een enorme rijkdom die eigenlijk vooraf niet was onderkend.

Alle hospices werken vanuit de spreuk die in de gevel van IJsselThuis is gemetseld en die inmiddels in elk hospice van IJsselHospices prominent zichtbaar is.

”

*Ik kan je niet beter maken,
maar ik kan wel proberen ervoor te zorgen
dat je je wat beter voelt.*

Inmiddels hebben zich ca. 180 vrijwilligers aan onze hospices gebonden. Zij vormen het kloppend hart van de huizen en de thuisinzet. Zonder hen zijn onze hospices dingen, mooi en goed geoutilleerd, maar zonder liefde, zonder passie en zonder zorg.

aantal vrijwilligers per hospice	IJT	IJO	IJP
zorgvrijwilligers	44	46	40
kookvrijwilligers	-	10	6
taakvrijwilligers	13	6	6

Jaarverslag 2022 | Hospice IJsselThuis

door George Henkens

*De robuustheid van een organisatie komt pas aan het licht wanneer de organisatie wordt beproefd, wanneer het tegenslagen moet pareren.
2022 was voor IJsselThuis zo'n jaar.*

Een stabiele organisatie

Sinds het jubileumjaar 2015 was IJsselThuis een stabiele organisatie die niet werd verstoord door grootse veranderingen, terwijl om haar heen van alles gebeurde, zoals de komst van twee 'zusjes'. Dat was voor een belangrijk deel het gevolg van het feit dat de ruggengraat van IJsselThuis bestaat uit vrijwilligers met een lange staat van dienst in het hospice. Zo vierden in 2022 acht vrijwilligers een 12,5 jarig jubileum en er zijn meerdere mensen die al 17,5 jaar (dat is vanaf de opening!) aan IJsselThuis verbonden zijn. In de twee coronajaren zijn er wel wat vrijwilligers uitgestapt, omdat zij zelf tot een leeftijdscategorie behoorden die tot de risicogroep werd gerekend. Niettemin waren er begin 2022 nog heel veel vrijwilligers van het eerste uur.

Achterblijvend aantal bewoners

Het eerste half jaar van 2022 kenmerkte zich door het achterblijven van het aantal bewoners. Halverwege het jaar werden 19 bewoners geteld, terwijl dat aantal gewoonlijk ongeveer 24 was. Dit kan twee redenen hebben, namelijk dat er minder vraag is (dan zijn er dus lege bedden in het hospice) of dat er bewoners zijn die wat langer in het hospice verblijven.

Dit laatste was hier het geval. Eén bewoner knapte door haar verblijf in het hospice zodanig op dat ze na een lang verblijf het hospice verliet. Een andere bewoner verbleef ook lang in het hospice en ging uiteindelijk naar een andere instelling. Als bewoners lang in een hospice verblijven, blijkt dat altijd iets te doen met degenen die in het hospice werken. Zij komen immers naar het hospice om mensen in de laatste weken van hun leven te verzorgen. Je weet dat niemand beter wordt in een hospice en je levert zorg in het besef dat het einde nadert. Als dat niet het geval is, moet gesproken worden over vertrek, want we willen ook andere mensen de gelegenheid bieden om in het hospice te sterven.

Deze situatie is erg vervelend, zowel voor de bewoner als voor zijn of haar familie. Maar ook voor de vrijwilligers is het belastend. De groep vrijwilligers is pluriform en iedereen heeft er uiteraard een opvatting over. In dezelfde tijd haalde het hospice van Zoetermeer de landelijke pers, omdat ze wilden dat een bewoner na drie maanden zou vertrekken. Er was veel publiekelijke opwindning over deze behandeling. De meeste hospices hanteren echter een beleid waarbij de grens van de verblijfsduur drie maanden is.

In IJsselThuis waren er ook veel meningen over, hetgeen tot spanningen leidde.

Coördinatoren

Halverwege het jaar vertrok één van de coördinatoren. Gelukkig kon invalcoördinator Eveline Mussert bijspringen. Bij een kleine organisatie waarbij twee mensen in een parttime dienstverband één fulltime baan vervullen, zijn er weinig mogelijkheden zo'n vertrek op te vangen. De impact was direct vrij groot, zeker wanneer je bedenkt dat er wel een paar maanden overheen gaan voordat een vacature is vervuld.

Tot overmaat van ramp viel de andere coördinator enkele maanden later uit door ziekte. In vier maanden tijd was de enige coördinator de invalcoördinator, die ook nog een betrekking elders vervulde!

Nu bewees het feit zijn waarde dat we binnen IJsselHospices werken met dezelfde structuren en er bij de andere hospices coördinatoren zijn die bij IJsselThuis hun sporen hebben verdiend. En om vooral niet te vergeten, die ook de geestdrift hebben om zich beschikbaar te stellen.

*Het team coördinatoren van IJsselThuis per 01.01.2023:
Liesbeth Disco, Anneke Beijer en Hester Lugten.*

De vrijwilliger: het hart van het hospice

De grote vakantie is altijd een spannende tijd. Het aantal vrijwilligers is door het jaar heen net voldoende. Maar in de vakantie lukt het alleen het rooster gevuld te krijgen als er mensen zijn die in deze periode extra willen komen.

Ondanks alle problemen in de continuïteit van de staf, kent IJsselThuis een zeer solide groep vrijwilligers die ogenschijnlijk moeiteloos het zomerrooster voltekende. Het bewees eens te meer dat een hospice draait bij de gratie van de vrijwilligers, zij zijn het hart.

Bewonersaantal

Het aantal bewoners trok geleidelijk aan ook bij, zodat aan het eind van het jaar de teller op 52 bewoners stond.

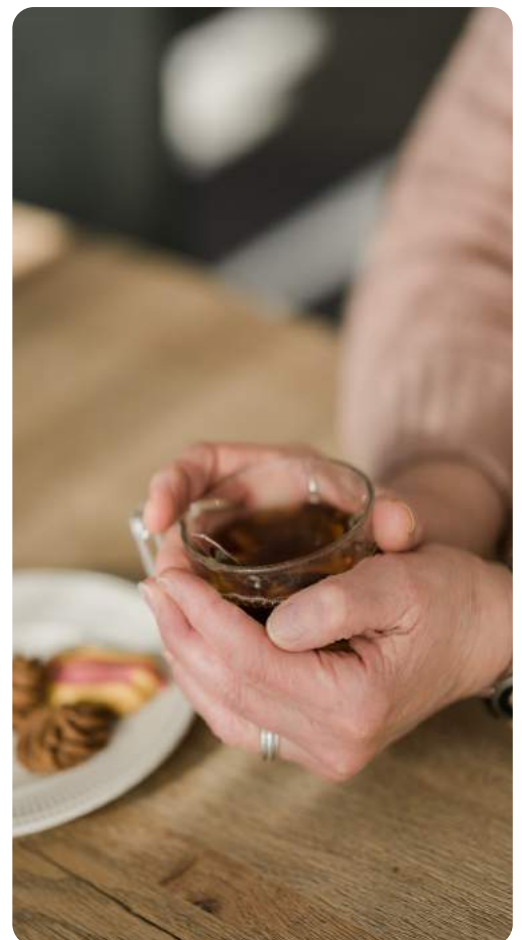
Take care!

Op 30 oktober 2022 vond het vrijwilligersfeest plaats. Die dag kon de nieuw aangenomen zorgcoördinator Anneke Beijer zich voorstellen. Zij zou per 1 december aan de slag gaan. Bij deze gelegenheid werden de vrijwilligers toegeproken en bedankt voor hun inzet voor IJsselThuis. Iedereen doet dat op zijn eigen manier: aan het bed als zorgvrijwilliger of als taakvrijwilliger. Iedereen begrijpt dat zijn/haar inzet niet vrijblijvend is. Collega's rekenen erop dat de koelkast is gevuld, het licht het doet, de rekeningen worden betaald en dat je wordt afgelost als je dienst erop zit. En dat allemaal ook als het snertweer is. De vrijwilligers konden in 2022 weer van elkaar op aan!

Tijdens deze bijeenkomst werden de acht vrijwilligers in het zonnetje gezet die 12,5 jaar verbonden waren aan het IJsselThuis. Zij ontvingen het beeldje met de titel *Take care*.

Ja, 2022 was een roerig jaar, maar de bewoners hebben daar niets van gemerkt. Hospice IJsselThuis heeft per saldo net zo veel bewoners opgenomen als in andere jaren en dat is het bewijs dat IJsselThuis een robuuste organisatie is, die ook in zwaar weer zich als één man schaart achter de spreuk van St. Martinus:

Ik kan je niet beter maken, maar ik kan wel proberen ervoor te zorgen dat je je wat beter voelt.

Jaarverslag 2022 | Hospice IJsselOever

door Birgitta van Vlaanderen, coördinator IJsselOever

Een lustrum te vieren

In 2022 vierde IJsselOever het vijfjarig bestaan. Met trots keken vrijwilligers, thuiszorgmedewerkers, coördinatoren en anderen terug op de groei van een hospice in opbouw naar een volwaardig hospice met een duidelijke plek binnen de gemeenschap.

We houden het motto waar we met elkaar voor staan steeds in het achterhoofd:

We kunnen je niet beter maken, maar er wel voor zorgen dat je je beter voelt.

In de afgelopen vijf jaar heeft IJsselOever meer dan 250 mensen kunnen begeleiden in de laatste weken van hun leven.

We hebben met liefdevolle aandacht de nodige en onmisbare palliatieve zorg kunnen bieden.

Vijf jaar IJsselOever

Met elkaar hebben we liefde, kennis en kunde in huis gebracht, om zo de beste zorg aan onze bewoners en hun naasten te bieden.

*We hebben dicht bij de bewoner mogen staan tijdens intieme momenten aan het bed.
Soms boden we juist distantie en kwamen we niet in de kamer omdat iemand alleen wilde zijn.*

We hebben gezongen en gelachen, zelfs gedanst met behulp van een rollator, maar ook gehuild en gewaakt.

*We hebben bewoners in rieten mand of kist naar buiten gedragen,
met liefde gekleed in de lievelingsnachtpon of de mooiste trouwoutfit.*

We hebben bewoners met kamers vol bezoek gehad, maar ook bewoners die geen contact meer hadden met hun familieleden.

De vele thuiszorgmedewerkers en de Capelse huisartsen hebben de zo nodige en onmisbare palliatieve zorg gegeven.

*Vele kaarsjes zijn gebrand,
er zijn hand- en voetmassages gegeven,
talloze tosti's zijn met liefde bereid,
er is met aandacht koffie of thee gebracht
en er zijn vele bossen bloemen in vazen gezet.*

IJsselOever beter in beeld

Dit jaar is de huisstijl en zijn ook de social media van Hospice IJsselOever in al zijn facetten opgetuigd. De folder heeft een nieuwe *look-and-feel* gekregen en deze stijl is in allerlei uitingsvormen in huis doorgevoerd: van het visitekaartje tot de bewonersmappen en de steunbetuigingskaarten aan naasten als het een jaar geleden is dat de bewoner is overleden. De social media zijn verder opgezet door met een vaste regelmaat een bericht te plaatsen uit het hospice of uit de thuiszorg (zie ook de Facebookpagina).

Vrijwilligersaantal op peil krijgen

Mede ook vanwege corona was het aantal vrijwilligers gedaald en heeft IJsselOever samen met de pr-commissie de pijlers gezet op het werven van nieuwe vrijwilligers. Met goed resultaat. In 2022 zijn er meerdere kennismakingsgesprekken gevoerd en uiteindelijk zijn zes zorgvrijwilligers opgeleid en welkom geheten. Helaas hebben we ook van drie trouwe vrijwilligers afscheid moeten nemen. Daarmee komt het zorgvrijwilligersbestand op rond de 50 personen. Idealiter zou het wenselijk zijn om rond de 55 zorgvrijwilligers te hebben, rekening houdend met ziekte en verlof. Om die reden worden de wervingsacties in 2023 verder voortgezet. In het kookvrijwilligersbestand van twaalf personen zijn drie nieuwe kookvrijwilligers aangetrokken, wat het kookteam redelijk compleet heeft gemaakt.

Een gesprek van hart tot hart

Inmiddels zijn de geestelijk verzorgers Hester van Briemen-Cammeraat en Peter Versloot in huis de vertrouwde gezichten als het gaat om een gesprek van hart tot hart met bewoner en/of naaste. Er is een aparte folder gemaakt om bewoners nog meer mee te geven wat een dergelijk gesprek voor hen kan betekenen.

”

Te midden van alle goede zorg die er al is en die u aangeboden krijgt in de laatste levensfase, is er ook steeds meer vraag naar ruimte en gelegenheid voor een goed gesprek over de betekenis van het leven.

We noemen dit: geestelijke verzorging - tijd voor een gesprek over wie en wat er belangrijk is (geweest) in uw leven.

Een gesprek over gemis en verlangen, over vreugde en tekort.

Over wat nog nodig is om te kunnen loslaten.

Een geestelijk verzorger maakt ruimte voor thema's die u bezighouden.

Hij/zij helpt om uw eigen gedachten te ordenen en om te zoeken naar waar bronnen van kracht en troost liggen.

Hij/zij kan helpen woorden en beelden te zoeken bij wat er leeft in uw eigen hart, kan helpen de balans op te maken, biedt steun als er moeite is of als er open eindjes zijn, kan rust geven, wegen openen of perspectief bieden.

Toename van het aantal bewoners

Het aantal opnames in 2022 lag voor Hospice IJsselOever bijna 50% hoger dan in de jaren ervoor. IJsselOever heeft dit jaar 72 bewoners kunnen voorzien van een warme, veilige, rustige plek om de laatste fase van zijn of haar leven door te brengen.

De dag van opname

Deze stijging in het aantal bewoners heeft consequenties voor de werkzaamheden van de vrijwilligers en de coördinatoren gehad. Iedere opname vraagt zorgvuldige voorbereiding door de coördinator. En de dag van opname is behoorlijk arbeidsintensief voor zowel de coördinator als de vrijwilligers.

Voorafgaand aan de opname is er al het nodige geregeld om te zorgen dat alles is voorbereid voor de komst van de bewoner. De familie en/of naasten zijn op de hoogte gebracht door de coördinator en soms is er ook al een huisbezoek gebracht ter kennismaking. Met het ziekenhuis of de thuiszorg is contact geweest om te zorgen dat de juiste medicatie en hulpmiddelen aanwezig zijn in het hospice. Er vindt heldere communicatie plaats met de huisarts en de wijkverpleging die de zorg in ons hospice gaan leveren. Zo wordt de komst van de bewoner optimaal voorbereid.

Op de dag van opname komt er vaak veel bezoek en is er voor iedereen de aandacht die men verdient. Bewoner en naasten stappen immers een voor hen dikwijls totaal nieuwe wereld binnen. Onze vrijwilligers voelen dat feilloos aan en proberen een ieder op zijn of haar gemak te stellen.

Respect voor het werk van de vrijwilligers

De toename van het aantal opnames drukt ook op de zorg rondom een overlijden in het hospice. Ieder overlijden brengt extra bezoekers in huis. Er komt een arts om te schouwen, er is familie om te rouwen en er is uitvaartzorg om de bewoner op te halen.

Al deze mensen worden door de coördinator en de vrijwilligers met zorg opgevangen. Dit alles wordt door ieder met veel liefde gedaan, maar heeft zeker ook zijn weerslag op de werkdruk die wordt ervaren.

Het grote verloop in de bezetting van onze bewoners heeft dus ook een wat mindere kant.

Wij benadrukken onze grote dank en respect voor het mooie werk van onze vrijwilligers.

Het team coördinatoren van IJsselOever per 01.01.2023:

Birgitta van Vlaanderen, Jeannette Roskam
en Henny Aerts.

Jaarverslag 2022 | Hospice IJsselPolder

door Anita Akkermans, coördinator IJsselPolder

Het jaar 2022 is voor IJsselPolder het eerste volledige jaar geweest dat het hospice open was. Het was een goed jaar met 54 opnames, van wie 5 bewoners werden uitgeplaatst en 49 bewoners in IJsselPolder zijn overleden.

In april 2021 opende IJsselPolder de deuren: in coronatijd - een tijd met beperkingen van bezoek, afstand houden en beschermende maatregelen.

In 2022 konden we de normale gang van zaken oppakken: fysieke bijeenkomsten in plaats van Zoommeetings, elkaar ontmoeten, elkaar beter leren kennen en groeien als groep.

Groeien naar een stabiel team

In 2022 werd in IJsselPolder intervisie voor vrijwilligers gestart onder professionele begeleiding: sessies ter ontwikkeling en reflectie. En met een groot deel van de groep vrijwilligers hebben we de incompany-training *Werken vanuit de bedoeling* van de VPTZ gevolgd. Met deze cursus wil de landelijke VPTZ (Vrijwilligers Palliatieve Terminale Zorg) vrijwilligers terugbrengen bij de bedoeling van het werk met vragen als: Wat drijft jou en de ander? Wat gaat goed in de samenwerking en waar schuurt het? Dit alles met het doel samen vanuit liefde, kennis en kunde dat te doen waartoe het hospice er is: *er zijn* voor die ander in de laatste levensfase. Zo mogen we in IJsselPolder steeds meer een stabiel team zien groeien.

Tuin-, klus en kookvrijwilligers

De tuin van IJsselPolder begint tot wasdom te komen en biedt zo steeds meer privacy aan bewoners die er beschut van de zon en de buitenlucht kunnen genieten.

Met bloemen uit de pluktuin worden bewonerskamers en de woonkeuken regelmatig opgesierd en huiselijk gemaakt. We zijn blij met een trouw groepje tuinvrijwilligers dat zich hiervoor inzet.

Daarnaast kunnen we ook altijd rekenen op onze klusvrijwilligers voor hand- en spandiensten.

De groep kookvrijwilligers zorgt voor de dagelijkse avondmaaltijd en voor maaltijdcomponenten in de vriezer, zodat ook bij afwezigheid van een kookvrijwilliger een maaltijd op maat en naar wens kan worden bereid.

Zorgvrijwilligers

Het blijft nodig om met name zorgvrijwilligers te werven om tot een stabielere invulling van het rooster te komen. In weekenden en vakantietijd moeten alle zeilen worden bijgezet. Voor de nodige aanvulling van het vrijwilligersbestand wordt op verschillende manieren gezocht naar nieuwe kandidaten. Door gebruik te maken van social media en wijkgerichte activiteiten raken we steeds meer bekend in de wijk en kunnen we onze plek innemen in Ommoord en de omliggende wijken. Na de start in 2021 werd gezocht naar meer vrijwilligers. Ook in 2022 zijn er meerdere kennismakingsgesprekken gevoerd en zorgvrijwilligers opgeleid.

Het team coördinatoren van IJsselPolder per 01.01.2023:

Anita Akkermans, Wendy Engelen
en Nathalie Jonker.

Voortgaande wervingsacties

Het zou wenselijk zijn om 50 tot 55 zorgvrijwilligers te hebben, ook rekening houdend met ziekte en verlof. Gemiddeld hadden we er 45 in 2022. Om die reden worden de wervingsacties in 2023 verder voortgezet. Dat geldt ook voor de werving van kookvrijwilligers, zodat het kookrooster alle dagen gevuld kan worden.

De bewoners van IJsselPolder

De bewoners die IJsselPolder mocht ontvangen, kwamen voornamelijk uit Rotterdam, waardoor velen van hen hun eigen huisarts konden behouden tijdens het verblijf in het hospice.

Voor bewoners van buiten de wijk(en) van wie de huisarts vanwege de afstand hen niet kon blijven volgen, hebben we een aantal huisartsen in Ommoord bereid gevonden om deze patiënten over te nemen, zodat die zorg gewaarborgd blijft. Samen met huisartsen en thuiszorg hebben we zo continuïteit van zorg kunnen bieden.

Als hospice in een stadse wijk lijkt de nuchtere Rotterdamse mentaliteit ook op het DNA van IJsselPolder te zitten. Dit blijkt bijvoorbeeld bij de herdenkingsbijeenkomsten, die laagdrempelig, intiem en eenvoudig in de woonkeuken van het hospice zijn gehouden.

Van naasten die de bijeenkomsten bezochten, hoorden we dat ze het fijn vonden om op deze manier nog een keer in het hospice te zijn, om met wat medewerkers te spreken en om zo hun overleden naasten te gedenken.

Gewoon 'er zijn'

Om de vrijwilligers te bedanken voor hun inzet werd een zomerfeest gehouden in de tuin en woonkamer van IJsselPolder. Op gemoedelijke wijze werd van een maaltijd en van elkaars gezelschap genoten.

Zo blijkt dat gewoonweg *er zijn* genoeg is: echte aandacht voor elkaar, de ander zien, de ander horen en tijd nemen voor ontmoeting.

Die ontmoeting is er ook met bewoners en hun naasten, waarbij vaak het onderste uit de kan gehaald wordt om dat te realiseren waar de ander (nog) van geniet.

Bezoek werd gastvrij onthaald, met bewoners werd een spelletje gedaan, er werd een krant voorgelezen, een plaatje gedraaid, een hand- of voetmassage gegeven of een aroma gebrand.

Aanvullende en geestelijke zorg

In 2022 is een start gemaakt met het opleiden van vrijwilligers voor het verlenen van aanvullende zorg, dit onder het centrale motto van IJsselHospices:

Ik kan je niet beter maken, maar ik kan wel proberen ervoor te zorgen dat je je wat beter voelt.

Bij aandacht voor de bewoner hoort ook zeker het gesprek van hart tot hart. Inmiddels is de geestelijk verzorgster een vertrouwd gezicht als het gaat om een dergelijk gesprek met bewoner en/of naaste. Zij komt elke vrijdag in huis voor laagdrempelig contact of kan worden gevraagd om bewoners te helpen bij zingevingsvragen.

Met een lach en een traan

We hebben bewoners met kamers vol bezoek gehad, naasten die 24 uur in huis waren, maar ook bewoners met weinig of geen familie. We hebben met een lach en een traan verjaardagen, het Suikerfeest en huwelijksjubilea gevierd.

Stilstaan bij wie aan ons was toevertrouwd

De kaars in de hal is 49 keer aangestoken ten teken van een overlijden in huis. Deze kaars werd ook 49 keren weer uitgeblazen, als afronding van de uitgeleide. Vaak werd deze door naasten uitgeblazen, andere keren door een vrijwilliger of door de coördinator. We hebben bewoners uitgeleide gedaan op voor hen gewenste wijze en in overleg met de naasten. De één vond het mooi om met kaarsjes in de hand nog een gedicht te laten voordragen. De ander wilde alleen een kleed over de kist of baar. Maar altijd stonden we stil bij het vertrek van wie aan onze zorg was toevertrouwd.

Dank aan onze vrijwilligers

Het jaar 2022: het eerste volledige jaar IJsselPolder. Een jaar van groei en van settelen, van teamvorming en training, van een plek innemen in de wijk, van het aangaan van contacten, van werken aan continuïteit van zorg en aan een huiselijke omgeving. En last but not least: een jaar waarin IJsselPolder voor bewoners en hun naasten een plek was waar met liefde, kennis en kunde die zorg geboden werd die wenselijk en nodig was in de laatste fase van het leven. Dit alles was onmogelijk geweest zonder het hart van het hospice: de vrijwilligers! We benadrukken onze grote dank voor hun betrokkenheid en inzet, voor alle extra diensten die gedraaid zijn om het rooster sluitend te krijgen, voor die boodschapjes die nog even gehaald werden, voor deelname aan extra activiteiten, enzovoorts, enzovoorts.

De vrijwilligers maken van ons huis een thuis!

Werken vanuit de bedoeling

door Jeannette Roskam, coördinator IJsselOever

'Nou zeg, staan die koffiekopjes alweer met het oor naar links. Ik heb toch gezegd dat het anders moet! Ze moeten naar rechts, dat weet toch iedereen? Kan ik ze allemaal weer gaan omdraaien, pffffff. Alsof ik niks anders te doen heb.'

'Wie heeft gister de was staan vouwen? Helemaal verkeerd, zo blijf ik aan de gang! Alle handdoeken moeten op dezelfde manier gevouwen in de kast, anders ziet het er niet uit natuurlijk! Ik zal de co eens even hierop aanspreken, hoog tijd dat er een prikbordbericht komt.'

De bedoeling

Zó herkenbaar: het onderling gedoe. Hoe zijn de handdoeken gevouwen, hoe staan de kopjes in de kast, wie doet de boodschappen, wie doet wat als je samen dienst hebt? Door al dit geregeld ben je soms het zicht kwijt op waar het ook alweer om gaat.

Maar... wat is nu de bedoeling?

Maar wat is nu precies de bedoeling? Waarom werken we in het hospice? Wat willen we bereiken? Keurige keukenkasten? Beeldschone stapeltjes badhanddoeken? Of bewoners die comfortabel zijn tijdens het laatste stukje van hun leven?

VPTZ-training

De landelijke VPTZ heeft in 2022 incompany-trainingen verzorgd voor de vrijwilligers van de IJsselHospices. Tijdens de training stonden we stil bij een belangrijke vraag: wat is eigenlijk de bedoeling van het werk dat we doen? Wat drijft ons?

Natuurlijk zijn regels, protocollen, afspraken en systemen belangrijk. Ze geven duidelijkheid en sturing aan de samenwerking, maar voor je het weet, werk je vooral vanuit de regels en niet meer vanuit waar het om gaat.

De belangrijkste onderwerpen

De vraag is dan: hoe kun je weer werken vanuit de bedoeling? Om daar achter te komen, gingen de vrijwilligers aan de slag met een flink aantal vragen:

- Waar gaat het je om in je vrijwilligerswerk, wat drijft je?
- Wat drijft de organisatie, waar gaat het om, wat is de bedoeling van het werk?
- Wat gaat goed in de samenwerking en waar schuurt het?
- Theorie over bedoeling, leefwereld en systeemwereld vanuit het boek *Verdraaide organisaties* van Wouter Hart en de toepassing ervan.
- Wat betekent werken vanuit de bedoeling in je werk in het hospice en wat is je rol erin?

Werken vanuit de bedoeling

Door middel van verschillende voorbeelden werd duidelijk gemaakt welke zaken direct van invloed zijn op het welbevinden van de bewoner en welke zaken niets of nauwelijks iets met de werkelijke bedoeling van het werk te maken hebben. Kopjes in de kast met het oortje links of rechts? Leuk zo'n keurige plank achter dat deurtje in de keuken, maar het zal de bewoner heus een zorg zijn! En die handdoek? Zolang de bewoner maar lekker wordt afgedroogd na het wassen, is het al gauw goed!

Wat wel van belang is voor de bewoners, is bijvoorbeeld of het beddengoed prettig is, of er geen tocht in de kamer is, of de prullenbakken niet worden geleegd terwijl de bewoner probeert te slapen. Werkt de vriezer nog goed? Wordt er goed schoongemaakt? Hier wordt terecht aandacht aan besteed, want het raakt de bewoner als één en ander niet goed op de rails is. En die handdoeken? Als je het echt belangrijk vindt en je hebt tijd over, vouw je ze toch gewoon opnieuw!

2022 in cijfers | Hospice IJsselThuis

door Douwe van der Werf, penningmeester IJsselHospices

Financieel verslag over het boekjaar 2022 van stichting Hospice IJsselThuis

- Als gevolg van de berekeningssystematiek van de VWS-subsidie was het bedrag in 2022 (€ 177-duizend) door de coronadip in 2021 en 2020 en de leegstand door de verbouwing (vanwege de airco) in 2020, lager dan in 2021 (€ 192-duizend). Het bedrag zal zich in 2023 enigszins herstellen tot € 184-duizend.
- De eigen bijdrage bewoners (€ 45-duizend) was bijna op het gewenste niveau.
- Er kon € 13-duizend aan particuliere giften worden bijgeschreven.
- De bijdrage van de Vrienden van stichting Hospice IJsselThuis is geboekt op € 47-duizend. Wij zijn hen ook dit jaar weer grote dank verschuldigd.
- De personeelskosten gingen gebukt onder wat eenmalige tegenvallers.
- Uiteindelijk bedroeg het saldo van de staat van baten en lasten € 6-duizend negatief. Dit saldo is onttrokken aan de bestemmingsreserve.
- Met onder andere een vermogen van € 153-duizend is de balans per 31 december 2022 tevredenstemmend.
- Het is de verwachting dat in 2023 de exploitatie sluitend zal zijn.

Opnamen in 2022 in Hospice IJsselThuis

aantal opnamen	komend uit Zuidplas	komend uit andere gemeenten en welke	gemiddelde opname-duur in dagen	gemiddelde leeftijd
52	17	23 Rotterdam 9 Capelle, 3 overig	21,3	80,1

Thuisinzetten Hospice IJsselThuis

aantal thuisinzetten	gemiddelde inzetduur in dagen	gemiddelde leeftijd
10	22,8	79,2

2022 in cijfers | Hospice IJsselOever

door Douwe van der Werf, penningmeester IJsselHospices

Financieel verslag over het boekjaar 2022 van stichting Hospice IJsselOever

- De VWS-subsidie (€ 196-duizend) was op het niveau van 2021.
- De eigen bijdrage bewoners (€ 40-duizend) was iets lager dan in 2021.
- Dank aan de Vrienden van stichting Hospice IJsselOever, die in 2022 met € 35-duizend ook weer een zeer wezenlijke en substantiële bijdrage aan de opbrengsten hebben geleverd.
- Particuliere giften en subsidies (in totaal ruim € 35-duizend) droegen in 2022 substantieel bij aan de opbrengsten.
- De personeelskosten gingen gebukt onder wat eenmalige tegenvallers.
- De huisvestingskosten werden met € 10-duizend behoorlijk negatief beïnvloed door hogere energie- en onderhoudskosten.
- Uiteindelijk was het saldo van de staat van baten en lasten € 6-duizend negatief. Dit bedrag is onttrokken aan het vermogen dat per ultimo 2022 nu € 85-duizend bedraagt.

Opnamen in 2022 in Hospice IJsselOever

aantal opnamen	komend uit Capelle of Krimpen	komend uit andere gemeenten en welke	gemiddelde opnameduur in dagen	gemiddelde leeftijd
73	46	19 Rotterdam 8 overig	15,4	79,8

Thuisinzetten Hospice IJsselOever

aantal thuisinzetten	gemiddelde inzetduur in dagen	gemiddelde leeftijd
14	42,3	79,1

2022 in cijfers | Hospice IJsselPolder

door Douwe van der Werf, penningmeester IJsselHospices

Financieel verslag over het boekjaar 2022 van stichting Hospice IJsselPolder

- Voor IJsselPolder, geopend eind april 2021, was 2022 het eerste volledige operationele jaar.
- Vanwege de specifieke voorwaarden van het ministerie van VWS werd over 2021 en 2022 geen subsidie ontvangen en was IJsselPolder voornamelijk afhankelijk van particuliere giften.
- Genoemde giften bedroegen in deze twee jaar ruim € 530-duizend. De stichting Vrienden van Hospice IJsselPolder droeg hiervan bij € 205-duizend bij. Wij danken hen voor deze grote bijdrage.
- De eigen bijdrage van bewoners was in 2022 met € 45-duizend behoorlijk op het gewenste niveau.
- De huisvestings- en organisatiekosten zijn op een niveau dat mag worden verwacht van een hospice in de eerste twee jaar van het bestaan.
- De personeelskosten waren iets hoger dan verwacht.
- De rentepost (€ 7-duizend) heeft betrekking op de door de Vrienden van Hospice IJsselThuis ter beschikking gestelde leningen (ultimo 2022 en 2021 in totaal € 350 duizend) .

Opnamen in 2022 in Hospice IJsselPolder

aantal opnamen	komend uit Rotterdam	komend uit andere gemeenten en welke	gemiddelde opname-duur in dagen	gemiddelde leeftijd
54	52	2 overig	20,6	79,8

IJsselHospices

Stichting IJsselHospices

Batavierlaan 8
2912 SG Nieuwerkerk aan den IJssel
www.ijsselhospices.nl

Bestuur per 01-01-2023

George Henkens, voorzitter
Aad de Jong, secretaris
Douwe van der Werf, penningmeester
Cor van Marle
Luci Schermers
Hilda van den Oosterkamp († 28-06-2023)
Jean-Bart Bügel

IJsselThuis HOSPICE

Hospice IJsselThuis (ANBI)

Batavierlaan 8
2912 SG Nieuwerkerk aan den IJssel
www.hospiceijsselthuis.nl
info@ijsselthuis.nl
0180 391306
NL78 RABO 0345 2938 19

Stichting Vrienden van Hospice IJsselThuis (ANBI)
NL25 RABO 0396 2202 58

IJsselOever HOSPICE

Hospice IJsselOever (ANBI)

Steenloperstraat 159/161
2903 AP Capelle aan den IJssel
www.hospiceijsseloever.nl
info@hospiceijsseloever.nl
010 2542951
NL05 RABO 0321 0335 90

Stichting Vrienden van Hospice IJsselOever (ANBI)
NL94 RABO 0321 0327 64

IJsselPolder HOSPICE

Hospice IJsselPolder (ANBI)

Thomas Mannplaats 299
3069 NJ Rotterdam
www.hospiceijsselpolder.nl
info@hospiceijsselpolder.nl
010 3182821
NL22 RABO 0352 2630 16

Stichting Vrienden van Hospice IJsselPolder (ANBI)
NL64 RABO 0349 6167 79

Jaarverslag IJsselHospices 2022

